

Acht voorwaarden voor verantwoord vrijwilligerswerk

1. Belangen en behoeften van de lokale bevolking gaan vóór die van de vrijwilliger

Het is duidelijk wat de behoeften zijn van de lokale bevolking, met welke reden een project is opgezet en waarom vrijwilligers nodig zijn. Zowel de lokale partner als de uitzendende organisatie evalueren regelmatig wat het project op de korte en lange termijn bijdraagt aan het welzijn van de lokale bevolking. Hierbij worden succesfactoren, leermomenten en uitdagingen voor alle betrokken partijen benoemd.

2. Vrijwilligers worden geplaatst op basis van hun kennis en ervaring

Denk na over de vaardigheden die je te bieden hebt die nuttig zijn voor de lokale bevolking. Ga geen vrijwilligerswerk doen waarvoor je de relevante kennis en ervaring niet bezit. Een goed project houdt hier rekening mee. Uitwisseling van kennis gaat twee kanten op. Mag je vergelijkbaar werk in Nederland ook niet doen omdat je daarvoor niet de juiste kennis en ervaring hebt? Dan mag het dáár ook niet.

3. Het gaat om blijvende en duurzame impact, niet om snelle resultaten

Als vrijwilliger kun je nooit een beroepskracht vervangen. Het is geen oplossing als jij als vrijwilliger werk doet dat lokale beroepskrachten ook kunnen doen. Jouw werk als vrijwilliger dient ondersteunend en aanvullend te zijn. Het werk is geen vervanging van de lokale werkgelegenheid. Vraag altijd wat er met het project gebeurt als vrijwilligers weer naar huis gaan.

4. Er is een uitgebreide voorbereiding

Je wordt goed voorbereid op je werk als vrijwilliger. Onderwerpen daarbij zijn onder andere:

- Wat moet je regelen rondom visa, verzekering, vaccinaties e.d.?
- Wat mag je wel en wat mag je niet? Zoals bijvoorbeeld het inzien van dossiers en spreken met ouders, delen van foto's en verhalen op je sociale media.
- Hoe zorg je voor een goede hechting van kinderen met vaste lokale medewerkers? Het is niet goed voor het kind als het door steeds wisselende vrijwilligers verzorgd en begeleid wordt.
- Hoe worden binnen de organisatie de veiligheid en het welzijn van volwassenen en kinderen gewaarborgd? Waar kun je misstanden melden?
- Hoe ga je om met meegebrachte materialen en cadeautjes? Hoe gaat het in zijn werk als je als vrijwilliger ideeën of wensen hebt over activiteiten, uitjes e.d.?
- Hoe ga je om met de visie en missie van het project? Hoe word je voorbereid op een heel andere religie en/of cultuur en hoe je daar respectvol mee omgaat?
- Hoe ga je om met kinderen en volwassenen die zich onwenselijk gedragen? Wat is het beleid binnen de organisatie en waar kun je terecht met negatieve ervaringen of hetgeen wat je hebt gesignaleerd?
- Hoe word je als vrijwilliger geïntroduceerd en hoe wordt er afscheid genomen als je vertrekt?
- Hoe wordt er na afloop geëvalueerd? Is er een debriefing met de Nederlandse organisatie na afloop?

5. Er is goede begeleiding ter plaatse

Er is een begeleider die een taal spreekt die jij verstaat, en die je wegwijs maakt in praktische zaken. Ook krijg je een introductietraining over de werkzaamheden en de cultuur. Je ondertekent een vrijwilligerscontract waar dingen op staan als taken en verantwoordelijkheden, houding ten opzichte van de doelgroep waarmee je werkt, omgaan met privacy en geheimhouding. Ook maak je duidelijke afspraken over werktijden, vrije dagen, vakanties en eventuele religieuze verplichtingen. Zorg ervoor dat je weet wie er verantwoordelijk is voor jouw veiligheid en wie het contactpunt is voor jou en je familie als er iets fout gaat.

Specifiek rondom vrijwilligerswerk met kinderen

6. Het vindt niet plaats in een weeshuis

Het project plaatst geen vrijwilligers in een weeshuis, maar richt zich op de gemeenschap of op kinderen die nog thuis wonen. Wil je kinderen helpen? Zet je dan in voor een organisatie die zich inzet voor gezinnen en voor gemeenschappen. Dan bied je kinderen pas echt kans op een goede toekomst.

7. Er wordt rekening gehouden met de hechting van kinderen

Kinderen hechten zich aan hun ouders of verzorgers en hebben behoefte aan vaste mensen om zich heen. Vanuit die veilige omgeving ontdekken ze de wereld. Projecten die rekening houden met de hechting van kinderen plaatsen jou, als tijdelijke vrijwilliger, niet in een weeshuis of op een andere plek waar kwetsbare kinderen wonen. Goede projecten maken jou, als vrijwilliger, bewust over hoe om te gaan met de kinderen, zonder dat ze zich aan jou gaan hechten. Goede projecten stimuleren de band tussen kinderen en hun ouders en verzorgers en zijn gericht op kinderen die gewoon thuis wonen.

8. Organisatie heeft een kindbeschermingsbeleid

Alle vrijwilligers hebben een geldige Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) en tekenen de gedragscode waaraan de vrijwilliger zich moet houden. Er is een *zero-tolerance* beleid als het gaat om ongepast gedrag richting kinderen. Daarnaast geldt een vier-ogen principe: je mag nooit alleen zijn met een kind. Er zijn heldere procedures voor het rapporteren van geweld tegen kinderen en andere zorgen rond de veiligheid van kinderen en hun privacy. De organisatie heeft een duidelijk beleid over hoe om te gaan met vertrouwelijke informatie en welke informatie naar buiten mag via films, foto's, verslagen, weblogs en social media. De accommodatie waar je verblijft, is niet op dezelfde plek als de kinderen met wie je werkt.

Meer weten?

- Opzetten van een goed vrijwilligersprogramma: <https://www.changethegameacademy.org/shortmodule/volunteer-program/>
- Verantwoord vrijwilligerswerk: <https://weeswijs.nu/inspiratie/>
- Hechting: : doe de kennisquiz over hechting: <https://www.stopweeshuistoerisme.nl/vrijwilligerswerk-met-kinderen/kennistest-hechting/>
- Het werven van vrijwilligers: https://www.wildeganzen.nl/uploaded/2021/08/Whitepaper-vrijwilligers-A4_V6_DEF.pdf
- Tips om vrijwilligers aan je te binden: <https://www.wildeganzen.nl/uploaded/2022/08/DEF-Whitepaper-Werken-met-vrijwilligers.pdf>
- Toolkit voor het maken van een kindbeschermingsbeleid: <https://www.kleinegoededoelen.nl/kinderbeschermingsbeleid-voor-kleine-goede-doelen/>
- Training in het maken van je kindbeschermingsbeleid (start 26 maart): <https://www.wildeganzen.nl/agenda/training-ontwikkel-je-kinderbeschermingsbeleid>